

SHIN (tiesa)

Kyudo šūvis turi būti tikras ir be apgaulės. Jei yra pasakyta „tiesus kaip strėlė“ ir strėlės natūraliai skrenda tiesiai, gali kilti klausimas, kaip šūvis gali būti suktas? Atsakymo į šį klausimą ieškojimas yra esminis Kyudo aspektas. Aukštesnis šaudymo iš lanko tikslas yra ieškoti tiesos. Kiekvienas šūvis skirtas priartėti prie tiesos. Lanko tiesa matuojama jo sae (ramybe), tsurune (templės garsu paleidžiant) ir tekichu (pataikymu į taikinį). Lanko kelias yra Shin paieškos procesas, tobulinant šiuos įgūdžius su kiekvienu šūviu.

ZEN (gerumas)

Zen yra etinio Kyudo aspekto apraška. Kyudo etiketas, toks kaip Rei (mandagumas) ir Fuso (nekonfliktiškumas), reikalauja visada išlikti ramiam ir neprarasti savitvartos. Šiais šiuolaikiniais laikais natūralu, kad žmogus siekia rafinuotumo, savistabos, taikos ir lygiateisiškumo. Kyudo neskatina nesantaikos, priešiško ar keršto. Esminė Kyudo idėja yra bendrauti, palaikyti ryšį ir taikiai būti su kitais, išlaikant ramybę visą laiką. Ši disciplina yra Kyudo pagrindas. Šiais laikais moralės standartų nykimas dažnai laikomas aktualia dilema. Kyudo etiketas galėtų būti raktas į šios problemos įveikimą.

BI (grožis)

Grožis dažniausiai vertinamas kaip kažkas vizualiai malonaus. Kaip bebūtų Kyudo grožis slypi Shin ir Zen. „Sharei“ (ceremoninis šaudymas) yra vienas iš būdų išreikšti šią koncepciją. Japoniškas yumi (lankas) yra nepaprastai gražus savo forma, tačiau tai, kas tikrai skatina grožio jausmą, yra orumas, Shintai Shusen (visų judesių harmonija) ir ritmiškas judėjimas, kurį sukuria rami dvasios būseną. Šis aspektas yra pirmapradis japoniškame lanko kelyje. Vokiečių filosofas Eugenius Herrigelis sakė: „Angliškas ilgasis lankas traukiamas rankų jėga pečių aukštyje, bet kadangi japoniškas lankas yra pakeliamas aukštai ir traukiama žemyn, jėga reikalinga tik rankoms atverti“. „Kyudo“ grožis yra šiame šaudymo be jėgos stiliuje.

Shin Zen Bi yra trys pagrindinės Kyudo vertybės ir gairės juo jau užsiimantiems ir būsimiems Kyudo praktikuotojams. Kyudo nebėra tik kovos menas. Kad Kyudo tęstųsi per daug kartų, jis turi išlaikyti savo patrauklumą šiuolaikiniam pasauliui, kad nebūtų prarastas ir pamirštas.

真善美

REI (etiketas)

Rei 礼

Natūralu, kad Kyudo forma skiriasi priklausomai nuo kiekvienos kartos poreikių. Senovėje buvo sakoma, kad Ogasawara mokykla buvo labai vertinama dėl savo etiketo ir kad Heki mokykla buvo vertinama dėl šaudymo. Ogasawara mokykla vadovavo nustatant iškilmingus etiketo principus, o Heki mokykla – šaudymo techniką. Nors abi mokyklos buvo skirtingos savaip; keičiantis laikams, keitėsi ir socialinės sąlygos. Abi mokyklos siekė suvienyti kai kuriuos savo skirtumus. Jie suprato, kad etiketo be technikos tikrai negalima vadinti šaudymu, o technika be etiketo nebuvo Kyudo kelias. Tiek technika, tiek etiketas suteikia neatskiriamą šaudymo vienybę, kuri yra Kyudo tiesa.

Šio derinio įrodymas yra laipsniškas žodžių, tokių kaip Kyujitsu (lanko menas) arba Shajitsu (šaudymo menas), nykimas viduryje Meiji eros, o žodis Kyudo (lanko kelias) tampa vis dažniau vartojamas.

Jei esate užsiėmę tik šaudymo technika ir pametate papročius bei etiketą, tai šis šaudymas tampa tik sportu ir ne tik praranda gylį, bet ir forma tampa netvarkinga. Kita vertus, jei per daug laikotės etiketo ir nepaisote šaudymo technikos, tai tampa labiau apmirusiu ir tuščiu šaudymu.

Šaudymo technika ir etiketas turi tapti viena. Tada galima sakyti, kad „Tiesa, gėris ir grožis (Shin Zen Bi) pasireiškia per šūvio „kalbą“, kuri akimirksniu perteikia proto būseną be jokios apgaulės“.

Japoniško Kyudo tikslas yra ne tik varžybos, bet ir proto bei kūno lavinimas kaip būdas tobulėti. Visoje Japonijoje toks Kyudo suvokimas tapo plačiai žinomas – tai tikrai džiugina ir įprasmina šios tradicijos sklaidą bei tolesnę plėtrą visame pasaulyje.

Ceremoninio šaudymo dvasia

Nuo seniausių laikų sharei (apeiginis šaudymas) buvo ritualinis šaudymas religinei ceremonijai ar kitoms oficialioms progoms švęsti. Jis buvo pagrįstas tais etiketo principais, kurie tradiciškai valdė kasdienį gyvenimą.

Tradiciškai etiketas buvo neatsiejamas nuo visų kasdienio gyvenimo aspektų, o šis etiketo neatskiriamumas nuo situacijos išreiškiamas posakyje: „Sha wa, rei ni hajimari, rei ni owaru“ (šaudymas prasideda etiketu ir baigiasi etiketu) reiškia, kad reikia veikti atsižvelgiant į situacijos laiką, vietą ir eiliškumą.

Taip suvokus, šaudymo judesiai taps grakštūs ir iškilmingi, sukuriant dvasios būseną, kurioje tvyro ramybė ir širdies tyrumas, o tai yra šaudymo ir etiketo harmonija. Šio nuoširdumo pritaikymas kiekvienai iššautai strėlei yra pagrindinis Kyudo tikslas.

Ši reikšmė būdinga klasikiniams Raiki raštams, kuriuose sakoma: „Šis šaudymas yra paveldėtas išminčių mokymas, kuriame judėjimas į priekį ar atgal niekada negali būti be mandagumo ir padorumo“. Kita citata iš senovinio šaltinio išreiškia tai etiniu požiūriu "Tokiū būdu viskas yra moralės drausmė. Ši pergalė gąsdina visą viešpatiją, o ugdant vidinę dorybę, gąsdina išorinius priešus. Tai yra kai kūnas tarnauja šūviui." Šie teiginiai reiškia, kad istoriškai iš kartos į kartą lankas buvo svarbus įrankis, leidžiantis šlifuoti savo dorybę ir nustatyti etinę bei moralinę visuomenės struktūrą.

Šaudymas, kuris tokiu būdu labai pabrėžia dvasingumą, turi būti persmelktas nuoširdumo ir mandagumo, o per šaudymą išreikšti savo širdį ir harmonijos grožį.

Ceremoninis šaudymas ne tik atspindi tradicines vertybes, bet, kaip apeiginė Kyudo forma, yra priemonė galinti išreikšti elgesio ir judėjimo pagrindus, taip pat šaudymo principus ir techniką. Atitinkamai, nuo seno buvo įprasta, kad apeiginį šaudymą atlieka patyręs lankininkas, įvaldęs šiuos pagrindus. Turint omenyje apeiginio šaudymo reikšmę istoriniame kontekste, reikia būti atsidavusiam Kyudo formos pagrindų įsisavinimui, lavinti save, kad išreikšti grakštumą ir orumą šūvio metu.

Vertė iš https://www.ikyf.org/shin_zen_bi.html Aurelija Vosylė

2023-07-27